

กลอนจากบ้านไทย

บทนี้ชี้ให้เห็น
บ้านไทยเด่นงามจับตา
ไม้หอมชื่นนาสา
แต่ด้อยค่ากว่าคุณธรรม
คำเชื่อง คำอุทาน
มีมานานแต่ปางบรรพ์
ไพเราะรู้เลือกสรร
งานประพันธ์อ่านอย่างไร

เนื้อเรื่อง

ครอบครัวของเรา มีคุณพ่อ คุณแม่ คุณย่า น้องหญิง และผม ไผ่งาม เป็นครอบครัวคนไทย เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย มีความรัก ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และหวงแหนแผ่นดินไทย สำนวนคุณแล้วก็ไม่มีอะไรที่บอกว่าไม่ใช่คนไทย เพียงแต่ว่าคงไม่มีโอกาสได้อยู่บ้านไทย เพราะว่าคุณพ่อได้ซื้อบ้านจัดสรร อยู่กลางเมืองไต้หวันหนึ่ง โดยให้เหตุผลว่าสะดวกที่เดินทางไปทำงานและรับส่งผม กับน้องที่โรงเรียน แต่ความใฝ่ฝันที่จะไปอยู่ ไปนั่ง ไปนอน ไปเล่นในบ้านไทยก็ ยังมีอยู่ในความคิดคำนึง

เนื้อเรื่อง

และแล้วโอกาสก็มาถึง เมื่อ อบต. ได้เชิญคุณพ่อคุณแม่เป็นคณะกรรมการจัดงานวันครอบครัวสุขสันต์ และเชิญคุณย่าเข้าร่วมพิธีรดน้ำผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์ โดยใช้สถานที่อุทยานบ้านไทยซึ่งอยู่ในชุมชนไม่ไกลจากบ้านของเราเป็นสถานที่จัดงาน

เมื่อเดินถึงบริเวณจัดงาน คุณพ่อแยกไปที่กลุ่มคณะกรรมการคุณแม่ไปดูแลซุ้มต่าง ๆ ที่ตั้งชื่อไว้อย่างคล้องจองตามทิศที่ตั้งของซุ้ม ได้แก่ วิถีบูรพา อูษาอาคเนย์ เหมันต์ทักษิณ เฉิดฉินหรรดี อัครนิประจิม คิมหันต์พายัพ แว่ววับอุดร ประภัสสรอีสาน

เนื้อเรื่อง

ผมและน้องเดินไปส่งคุณย่าที่ประจำพิธีรดน้ำผู้ใหญ่ ระหว่างทางเดินเรา
เพลินตาเพลินใจกับดอกไม้สวยงามหลากหลายสีสันตระการตา เมื่อลมพัดมาได้
กลิ่นหอมชื่นใจ

“หอมจังเลยคะคุณย่า กลิ่นหอมจากดอกอะไรคะ” น้องหญิงถาม

“น่าจะหอมมาจากต้นแก้ว โมก ป๊อบ จำปี และพิกุลจ๊ะ” คุณย่าบอกพร้อม
ชี้ให้คุณต้นไม้ข้างหน้าที่อยู่ต้นทางลม

“คุณย่าครับ ต้นไม้ที่อยู่ข้างหน้าเราทำไมหอมบ้างเลยหรือครับ” ผมถาม
ด้วยความสงสัย

เนื้อเรื่อง

“บางต้นมีกลิ่นหอม แต่ไม่สามารถหอมทวนลมได้ มีแต่หอมตามลมเท่านั้น” คุณย่าตอบ

“ไม่มีกลิ่นหอมอะไรที่หอมทวนลมได้เลยหรือครับ” ผมยังไม่หายสงสัย

“มีเหมือนกัน ผู้ใดประกอบคุณงามความดี มีศีลธรรม มีความเป็นกัลยาณมิตร มีจิตเอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือและแบ่งปัน ผู้นั้นจะเป็นที่สรรเสริญของคนทั่วไป แม้เหล่าเทวดาก็จะแซ่ซ้องสรรเสริญด้วย เพราะถือได้ว่าผู้นั้นมีกลิ่นหอมแห่งศีล กลิ่นหอมแห่งธรรม เป็นกลิ่นหอมตามลมก็ได้ หอมทวนลมก็ได้ และเป็นกลิ่นหอมที่ไม่มีวันจางหาย

เนื้อเรื่อง

กลิ่นหอมของดอกไม้

วิหรมย์สุขอุรา

กลิ่นหอมแห่งศีลธรรม

ประกาศความดีงาม

หอมชื่นใจให้हरषา

ติคนาสาชั่วครู่ยาม

หอมเลิศล้ำทั่วเขตคาม

ปรากฏชื่อระบือไกล”

คุณย่าอธิบายประกอบกับท่องกาพย์ยานี ๑๑ ให้ฟัง

ขณะนั้นมีเสียงประกาศสัมพันธ์แจ้งกำหนดการว่า จะมีพิธีรดน้ำผู้ใหญ่
ในช่วงบ่ายและต่อจากนั้นจะมีการประกวดนางสงกรานต์ ขอให้ผู้เข้าประกวดไป

รายงานตัว

เนื้อเรื่อง

“คุณย่าครับ นางสงกรานต์มาเกี่ยวข้องกับวันปีใหม่ของไทยอย่างไรครับ”

ผมถามข้อสงสัยที่ค้างคาใจมานาน

“จ้ะไปนั่งที่ใต้ต้นไม้กันก่อน” คุณย่าบอก แล้วพาไปที่ม้านั่งใต้ต้น
ทองหลางใหญ่ใบดกหนาข้างบ้านไทยหลังหนึ่งในบริเวณนั้น แล้วเริ่มเล่าเรื่อง

นางสงกรานต์เป็นธิดาของท้าวกบิลพรหมเป็นธิดาของท้าวกบิลพรหม
เมื่อพระอาทิตย์โคจรเข้าสู่ปีใหม่วันใด นางทั้ง ๗ ก็จะผลัดเปลี่ยนกันเชิญเศียร
ของท้าวกบิลพรหมผู้ล่วงลับไปสรงน้ำ ประพรมเครื่องหอม ด้วยความรักอาลัย
และระลึกถึงพระธิดาผู้มีเสียมคลายนางสงกรานต์จึงไม่ใช่สัญลักษณ์

เนื้อเรื่อง

แห่งความงามดุจเทพธิดาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความเป็นผู้มีจิตใจงามเปี่ยมด้วยความกตัญญูกตเวที ผู้คนซาบซึ้งการกระทำของนางสงกรานต์ จึงนำมาปฏิบัติตามจนเกิดเป็นประเพณีสงกรานต์สืบมา

“คุณแม่มาอยู่ที่นี่เอง ผมมารับไปปะรำพิธีครับ” เสียงคุณพ่อเรียกทำให้การเล่าเรื่องของคุณย่าต้องยุติลง

“หนูไปด้วยค่ะ จะไปดูนางสงกรานต์ที่แสนสวยและแสนดี” น้องหญิงขอตามไปด้วย

เนื้อเรื่อง

“ผมจะขอหนึ่งเล่น นอนเล่นอยู่แถวนี้สักพักหนึ่งแล้วจะตามไปครับ” ผมบอกกับคุณพ่อ

ผมเอนกายนอนราบกับม้านั่งตัวยาวเอามือมาหนุนศีรษะ มองฟ้าเห็นเมฆขาวลิบลิบ มองคุณกมาเกาะที่กิ่งไม้แล้วส่งเสียงคุ้ยกันอย่างถูกคอ คิดถึงความรักของนางสงกรานต์ที่มีต่อพระบิดา ลมพัดกลิ่นหอมของดอกไม้ไชยมาเป็นระยะ ๆ ผมสูดกลิ่นหอมเต็มที แล้วค่อย ๆ ปล่อยลมหายใจออกเบา ๆ

“จ๊ะเอ๋! พี่พลาย” เสียงเด็กเรียก ผมเหลียวมองซ้ายขวา ไม่รู้ว่าเด็กเรียกใคร เห็นแต่เด็กชายตัวอ้วนป้อมแต่งกายไว้ผมจุกยื่นหน้าเข้ามาใกล้

เนื้อเรื่อง

“เรียกพี่นั่นแหละ พี่พลายงาม” เด็กผมจุกยืนยัน

“พี่ไม่ได้ชื่อพลายงาม พี่ชื่อไผ่งาม” ผมปฏิสเสธ

“นั่นแหละ นั่นแหละ จะไผ่งามหรือพลายงามก็พี่นั่นแหละ มาเถอะขึ้นไป
บนบ้านกัน” เด็กผมจุกเอ่ยชวน ยังไม่ทันตั้งตัว เด็กผมจุกก็พาผมขึ้นไปบนบ้าน
อย่างรวดเร็ว

บ้านไทยที่ปรากฏต่อสายตาของผมช่างใหญ่โต มโหฬาร อลังการงาน
สร้างจริง ๆ

เนื้อเรื่อง

เป็นเรือนไทยไม้สักชิงชัน
เลี้ยวบัวบานบุรีสายหยุด
ทรัพย์สินศฤงคารเหืองนอง
มีห้องหอกกลางเรือนนอน
เป็นบ้านอนุสรณ์แห่งรัก

ไม้เนื้อแข็งทั้งนั้นไม่หักงอ้าง
ลำควนดอกพุดการะเวกขึ้นค้าง
รูปพรรณเครื่องทองไม่หมองหม่นหมาง
หอเรือนงามงอนปลุกอยู่ด้านข้าง
เศรษฐิอกหักที่ชื่อขุนช้าง

“ตะลึงเลยหรือพี่พลอย มาทางนี้” เด็กผมจุกพูดแล้วดึงตัวผมปลิวตามมือ
ยังไม่ทันจะก้าวขา ทันใดนั้นผมได้ยินเสียงแว่วหวานเจ๋อยแจ้วขับเสภามาไกล ๆ

เนื้อเรื่อง

เอย...

งามแท้บ้านไทยได้ประจักษ์
แหล่งอบอุ้นสายใจผูกพัน
ร่วมชายคาร่วมไม้ไถ่สายน้ำ
เอกลักษณ์ศิลปวิจิตรพิสดาร

ถิ่นพำนักอาศัยให้สุขสันต์
สमानฉันท์อวลสุขทุกวันวาร
ความเย็นฉ่ำแผ่ไปทั่วสถาน
งามโบราณงามอย่างไทยวิไลตา

“ต๊ับแก! ต๊ับแก!” เสียงหนึ่งแทรกเข้ามา

ผมมองหาที่มาของเสียง มันอยู่ที่หัวเสา กำลังจ้องมาที่ผมและท่าท่าจะ
กระโดดลงมา

เนื้อเรื่อง

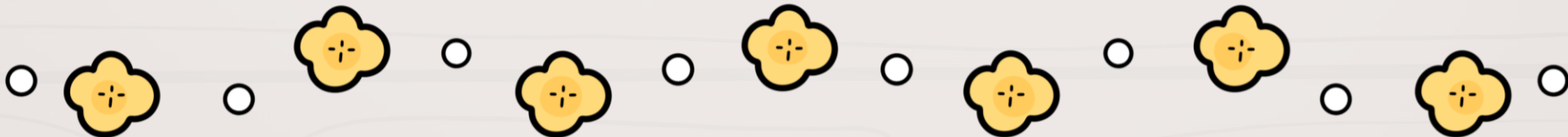
“อย่า! อย่า!” ผมนตะโกนสุดเสียง

“โครม” น้ำสาดเต็มหน้า

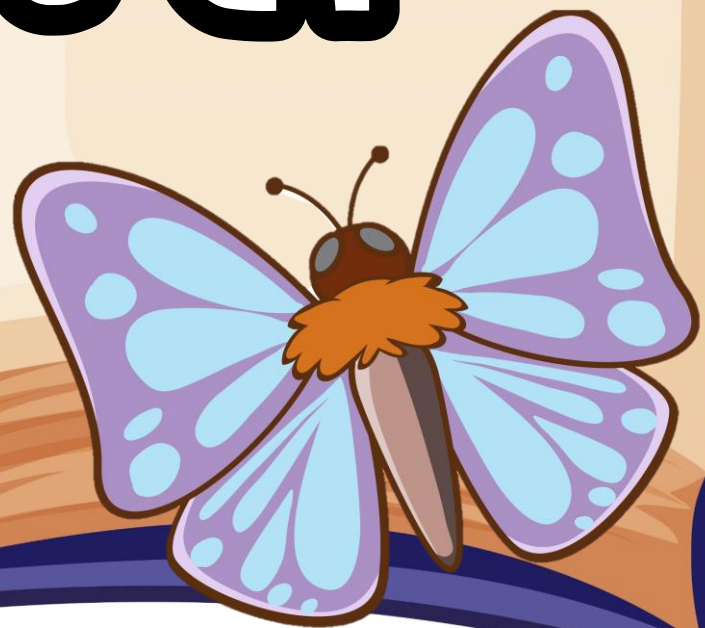
“นอนหลับอยู่ได้ เขาเล่นสาดน้ำสงกรานต์กันแล้ว มาเร็ว” เสียงน้องหญิง

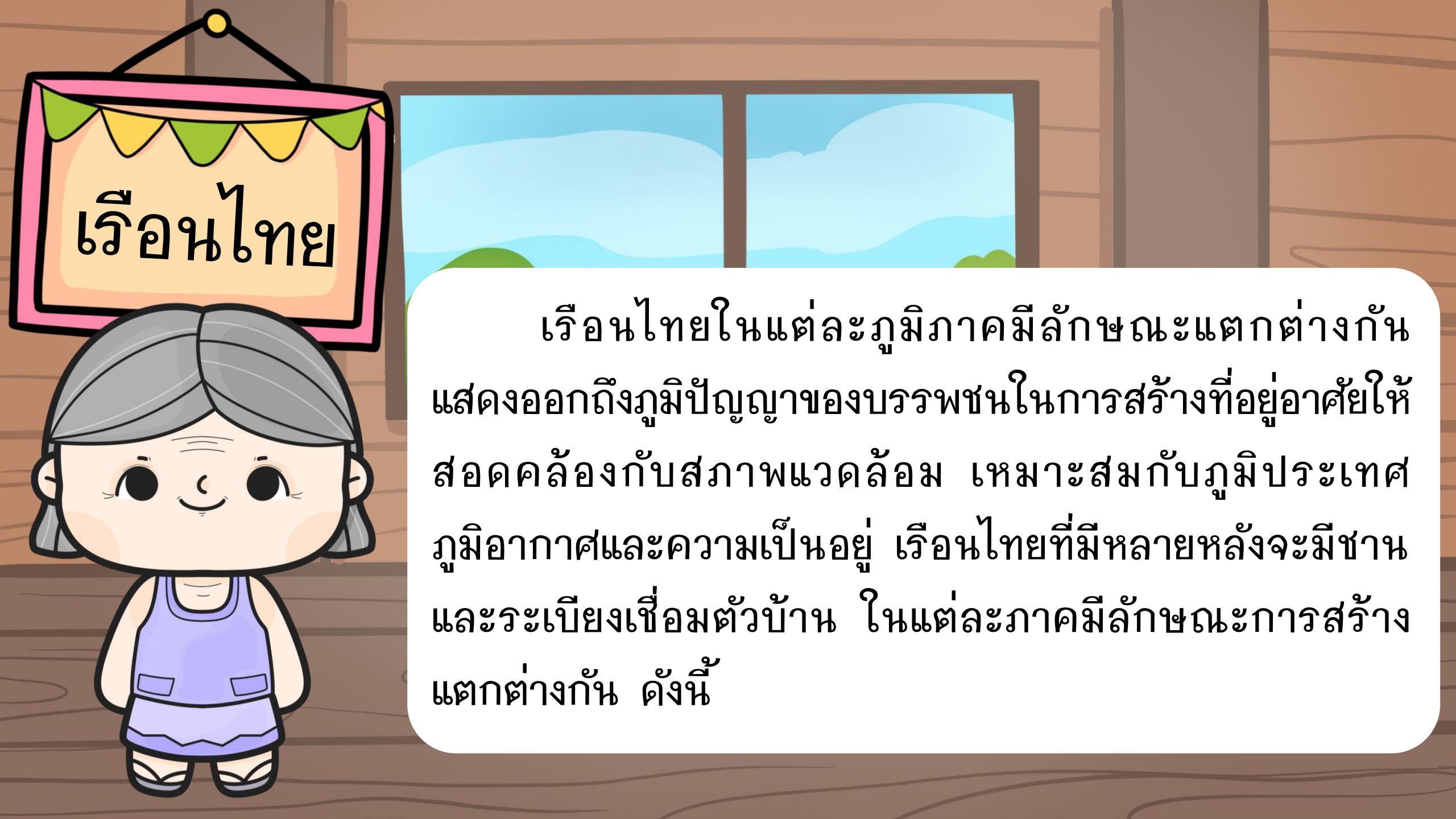
พูดอย่างสนุกสนานปนหัวเราะ พร้อมกับวิ่งหลบน้ำที่สาดกระจาย

“ได้เลย” ผมดีดตัวลุกขึ้นนั่งแล้ววิ่งตาม

อ่านเสียง

เรือนไทย

เรือนไทยในแต่ละภูมิภาคมีลักษณะแตกต่างกัน แสดงออกถึงภูมิปัญญาของบรรพชนในการสร้างที่อยู่อาศัยให้ สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม เหมาะสมกับภูมิประเทศ ภูมิอากาศและความเป็นอยู่ เรือนไทยที่มีหลายหลังจะมีชาน และระเบียงเชื่อมตัวบ้าน ในแต่ละภาคมีลักษณะการสร้าง แตกต่างกัน ดังนี้

เรือนไทยภาคเหนือ

รูปทรงเป็นแบบศิลปะล้านนา หลังคาทรงหน้าจั่ว คล้ายเรือนไทยภาคกลางแต่จะต่างมากกว่า นิยมมี “กาแล” ติดที่ปลายยอดหลังคา ใต้ถุนตัวเรือนค่อนข้างต่ำ หน้าต่างบานเล็กและแคบ

เรือนไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โครงสร้างตัวเรือนใช้ไม้จริง หลังคามักไม่มีกันสาด ยื่น นิยมสร้างยื่นไว้ใกล้เรือน ใต้ถุนตัวเรือนจัดให้มีการใช้สอยมากที่สุด

เรือนไทยภาคกลาง

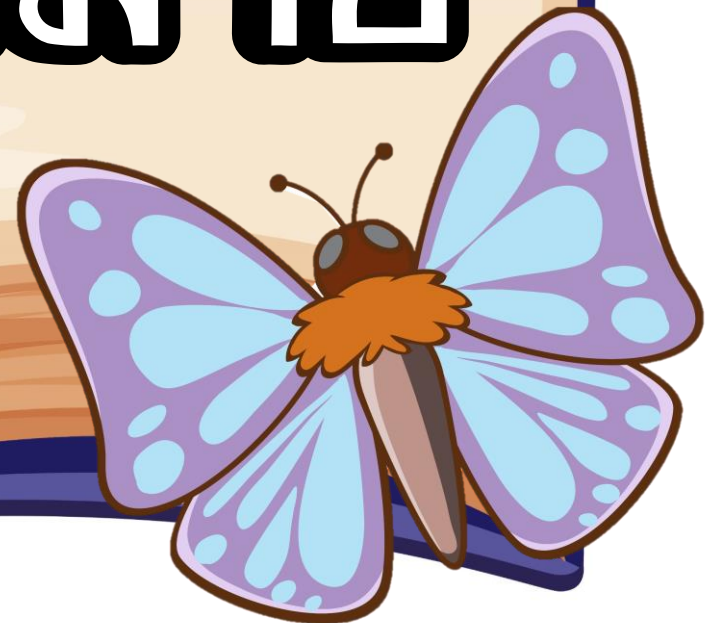
ลักษณะเป็นเรือนชั้นเดียว สร้างด้วยไม้ หลังคาเป็นทรงจั่วสูง มีกันสาด ใต้ถุนยกพื้นสูง ฝาบ้านนิยมสร้างด้วยไม้สัก ซึ่งยกถอดประกอบได้

เรือนไทยภาคใต้

ชาวไทยมุสลิมได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากประเทศมาเลเซีย เรือนไทยที่สร้างมักเป็นเรือนแฝด หลังคาทรงสูงลาดชัน ชายคาคลุมถึงบันได นิยมใช้ฐานเสาทำด้วยไม้เนื้อแข็ง ศิลาแลง หรือก่ออิฐฉาบปูนรองรับ ส่วนชาวไทยพุทธนิยมสร้างเรือนไทยแบบภาคกลาง

**อ่านเพิ่ม
เพิ่มความหมาย**

กัลยาณมิตร

มิตรที่ดี

กาแล

แผ่นไม้สีเหลืองไขว้กัน ใช้ประดับหลังคา
ปัจจุบันมีการแกะสลักสวยงาม

ค้ำ

ไม้หลักให้ไม้เถาขึ้นเกาะ

คาม

บ้าน, หมู่บ้าน

คำศัพท์น่ารู้

จักรวาล

เทือกเขาในนิยายเป็นกำแพงล้อมรอบโลก
และเป็นเขตกันแสงสว่างกับความร้อน

ชิงชัง

ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง เนื้อไม้แข็ง
แก่นสีแดงเข้มถึงสีม่วงแก่ บางทีก็เรียก ไม้
ประดู่ชิงชัน

คำศัพท์น่ารู้

ทักษิณ

ปานบุรี

บุรพา

ประจิม

ทิศใต้

ชื่อไม้พุ่มรอเลื้อยชนิดหนึ่ง ลำต้นแข็ง ปลายกิ่ง
อ่อนโค้ง

ทิศตะวันออก

ทิศตะวันตก

คำศัพท์น่ารู้

ประจำ

สิ่งปลูกสร้าง สร้างขึ้นชั่วคราวมีเสา
หลังคามุงด้วยผ้า หรืออื่น ๆ

พุด

ชื่อไม้พุ่มหรือไม้ต้นหลายชนิด เช่น พุดซ้อน
ดอกสีขาว กลิ่นหอม พุดจีน ดอกสีขาว ใช้
ดอกตูมร้อยมาลัย

พายัพ

ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ

คำศัพท์น่ารู้

มโหฬาร

ยั้ง

ลำนวน

วาร

ยิ่งใหญ่

สิ่งปลูกสร้างสำหรับเก็บข้าวเปลือก
ข้าวโพด เป็นต้น

ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง ดอกคล้ายดอกนมแมว
แต่กลีบหนาแข็ง กลิ่นหอม

ครั่ง, คราว

คำศัพท์น่ารู้

คฤงคาร

ยั้ง

ลำนวน

วาร

สิ่งให้เกิดความรัก

สิ่งปลูกสร้างสำหรับเก็บข้าวเปลือก
ข้าวโพด เป็นต้น

ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง ดอกคล้ายดอกหนมแมว
แต่กลีบหนาแข็ง กลิ่นหอม

ครั่ง, คราว

คำศัพท์น่ารู้

ศิลปะล้านนา

เป็นศิลปะทางช่างที่เก่าแก่ของล้านนา เดิม
มีศูนย์กลางอยู่ที่เชียงใหม่ซึ่งเรียกว่า
อาณาจักรโยนก ต่อมาพญาเม็งรายย้ายมา
สร้างเมืองที่เชียงใหม่ ศิลปะล้านนาจึงสืบ
ทอดมาที่เชียงใหม่ในปัจจุบัน

คำศัพท์น่ารู้

ศิลาแลง

หินชนิดหนึ่ง เมื่ออยู่ใต้ดินมีลักษณะอ่อนแต่ถูก
ลมแล้วแข็ง มีสีแดงอย่างอิฐเผา

สमानฉันท

ความพอใจร่วมกัน, ความเห็นพ้องกัน

สัก

ชื่อไม้ต้นชนิดหนึ่ง เนื้อไม้แข็ง และคงทน
ปลวกไม่กิน เหมาะแก่การสร้างบ้านและทำ
เครื่องเรือน

คำศัพท์น่ารู้

หน้าจั่ว

เครื่องบนแห่งเรือนที่ปิดด้านสกัดหลังคาสำหรับกันลมและแดดฝน มีรูปเป็นสามเหลี่ยม

หรวดี

ทิศตะวันตกเฉียงใต้

อวล

พุ้งด้วยกลิ่นหอม

อาคเนย์

ทิศตะวันออกเฉียงใต้

อุดร

ทิศเหนือ

อีสาน

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

คำศัพท์น่ารู้

ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ

ครอบครัวของไผ่งามมีใครบ้าง

ใครเป็นคนเชิญคุณพ่อคุณแม่ของไผ่
งามไปเป็นกรรมการจัดงาน

วันสงกรานต์

ไผ่งามและน้องหญิงเดินทางไปส่ง
คุณย่า ณ สถานที่ใด

ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ

“วันปีใหม่ไทย” ตรงกับวันใด

ใครเป็นคนเล่าเรื่องนางสงกรานต์ให้
ไผ่งามและน้องหญิงฟัง

“พี่พลายงาม” ที่เด็กผมจุกเรียก
หมายถึงใคร

เรือนไทยในภาคใดที่ได้รับอิทธิพลทาง
วัฒนธรรมจากประเทศมาเลเซีย

ป

อ

บ

ค.

ณ

คะ

เฉลย

ครอบครัวของไผ่งามมีใครบ้าง

คุณพ่อ คุณแม่ คุณย่า น้องหญิง และไผ่งาม

ใครเป็นคนเชิญคุณพ่อคุณแม่ของไผ่งามไปเป็นกรรมการจัดงานวันสงกรานต์

อบท. (องค์การบริหารส่วนตำบล)

ไผ่งามและน้องหญิงเดินไปส่งคุณย่า ณ สถานที่ใด

ที่ประรำพิธีรดน้ำผู้ใหญ่

“วันปีใหม่ไทย” ตรงกับวันใด

๑๓ เมษายน ของทุกปี

เฉลย

ใครเป็นคนเล่าเรื่องราวส่งงานมาให้ฝั่งงามและน้องหญิงฟัง

คุณย่า

“พี่ปลายงาม” ที่เด็กผมจุกเรียก หมายถึงใคร

หมายถึง ฝั่งงาม

เรือนไทยในภาคใดที่ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากประเทศมาเลเซีย

เรือนไทยภาคใต้